

RAAMATUKOGU UUDISED

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU INFOLEHT

Nr 122 (märts 2026)

„Raamatukogutöötajad pole enam teenindajad, see mentaliteet tuleks unustada ja üha enam kasutada oma võimu. Raamatukogude võimuses on palju rohkem instrumente, kui oleme harjunud mõtlema. Nad saavad luua uusi kangelasi eesti kultuuri jaoks, kasvatada usku iseendasse, hoida rahva vaimset heaolu ja ühendada end digimaailmas ära kaotanud noori, keskealisi, vanu.

Raamatukogutöötajad peaksid hakkama end defineerima kui teejuhte raamatumaailmas.“

(Lauristin: raamatukoguhoidja on oluline sõlmpunkt raamatuilma ja lugeja vahel. Signe Heibergi intervjuu Marju Lauristiniga 17.03.2026, ERR. <https://kultuur.err.ee/1609970045/lauristin-raamatukoguhoidja-on-oluline-solmpunkt-raamatuilma-ja-lugeja-vahel>) Pilt: Canva.com

KULTUURIMINISTEERIUMI RAHVARAAMATUKOGUDE KIIRENDI TOETUSED HARJUMAA RAAMATUKOGUDELE

Kultuuriministeeriumi rahvaraamatukogude kiirendist jagati Eesti raamatukogudele toetusi juba neljandat korda. Kokku 371 027 euroga toetati rahvaraamatukogude investeeringutegevusi - renoveerimist ja sisustamist ning vajaliku tehnoloogia või vahendite soetamist. Toetati näiteks nt laenutus- ja tagastuskappide hankimist, uusi sisekujunduslahendusi ja ruumide renoveerimist. Suurima toetuse sai Tallinna Keskraamatukogu ligipääsetavust suurendav iseteeninduslahendus Tallinna Huvikeskus Kullos.

2026. aastaks sai kiirendist toetust 3 Harjumaa raamatukogu. Lääne-Harju Valla Raamatukogu sai 37 469 eurot RFID-projekti jätkamiseks, Rae Valla Raamatukogu 4 750 eurot Cleveroni raamatukapile lisamooduli ostmiseks ja Kuusalu valla Kolga ja Vihasoo raamatukogud 3 850 eurot valgustuse parendamiseks. Eelmisel aastal oli maakonnast taotluse saajaid 6.

Koolitusteks ja arendustegevusteks jagati 31 500 eurot. Sellest voorust said suurima toetuse Saaremaa, Hiiumaa ja Muhu raamatukogud Gotlandi raamatukogudega koostööks ja kogemuste vahetamiseks. Toetust sai ka Harju maakonna raamatukogude ühine reis Helsingisse sealsete raamatukogude iseteeninduslahendustega tutvumiseks. Saime toetust vähem, kui taotlesime (1450 eurot), kuid veidi suurenenud omaosalus ei tohiks takistada reisi toimumist juba sel kevadel.

Ka teised raamatukogud on plaaninud koolitusreise – Põlvamaa soovib tutvuda Rootsi ja Soome raamatukogudega, Valgamaa samuti Soomega ja Tartumaa raamatukoguhoidjad sõidavad Poola Gdanskisse.

Sel kevadel avati kiirendi investeeringuprojektide (tegevused 5-7) osas täiendav taotlusvoor. Taotluseid sai esitada hakata 16. märtsil ja taotluste esitamise tähtaeg on 13. aprillil 2026. a. Täiendavas taotlusvoorus jagatav summa on kokku 40 437 eurot. Seega võib ka Harjumaale lisanduda veel toetusi.

Rahvaraamatukogude kiirendi kohta saab infot Kultuuriministeeriumi lehelt: <https://kul.ee/rahvaraamatukogude-arendusprojektid-rahvaraamatukogude-kiirendi>

Toetuse eraldamise otsused on kättesaadavad Kultuuriministeeriumi taotluste menetlemise infosüsteemis - <https://toetused.kul.ee/public/decisions>

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu

MAARDU LINNA RAAMATUKOGU JAANUARI JA VEEBRUARI ÜRITUSED

Eesti kirjanduse päev 🇪🇵 – ideaalne hetk, et rääkida raamatutest ja lugemisrõõmust!

Meil käisid külas Kallavere Kooli 2. klassi lapsed. Rääkisime raamatukogu reeglitest - sellest, kuidas raamatuid laenutada ja hoida ning mida huvitavat raamatukogus teha saab.

Rääkisime ka ühest eesti lastekirjanikust ning tutvustasime veidi uuemaid lasteraamatuid ja Nukitsa konkursi raamatuid.

Ja loomulikult vaatasime ka ühe vahva Muumitrollide multika — naeru ja elevust jätkus kõigile!

Lapsed olid tõeliselt uudishimulikud ja aktiivsed: esitati palju küsimusi raamatute ja raamatukogu kohta ning nii mõnelgi tekkis isegi soov end lugejaks registreerida.

Kõik tublid osalejad said lõpuks ka väikese magusa preemia.

Jaanuaris selgus raamatuteatejooksu „TULE, LEIA, LOE“ võitja

Raamatuteatejooksu „Tule, leia, loe“ tublide osalejate seast on silma paistnud üks väga armas ja inspireeriv daam — meie armas lugeja Mai-Emma Sas.

Mai on eesti kirjanduse osakonna sage külaline ja tõeline raamatusõber, kelle soojus ja uudishimu on meile kõigile eeskujuks. Ta leidis üles kõik erimärgistusega raamatud, luges need hoole ja armastusega läbi — ning võitis auga oma auhinna!

Soovime Mai-Emmale palju tervist, rõõmu ja häid raamatuelamusi veel pikkadeks aastateks!

Sõbrapäeva puhul avasime esimest korda Laste huviklubi laste lugemissaalis

Ja kõik möödus väga mõnusalt ja sõbralikult

Kõigepealt vaatasime ühte kaunist, loomadest rääkivat animafilmi, seejärel joonistasid lapsed oma lemmiktegelasi sellest loost: õppisime joonistama mallide järgi ja igaüks lisas ka midagi oma — kõik olid aktiivsed, julged ja tõeliselt innukad. Joonistusi tuli nii palju, et meie sein on nüüd nagu väike näitus!

Lõpetuseks mängisime loo põhjal lauamängu — emotsioone oli nii palju! Lapsed elasid loomadele kaasa, arutasid käike ja tegutsesid nagu päris meeskond, et kõik õigel ajal päästa, enne kui laine tee eest minema pühib. Lapsed olid nii haaratud, et ei tahtnudki ära minna

Maardu Linna Raamatukogu

EMAKEELEPÄEVA HUVIKLUBI

14. märtsil, emakeelepäeva puhul, toimus meil juba teist korda huviklubi!

Isegi nii kevadiselt soojal päeval astusid lapsed ikka meie juurest läbi — ja see oli eriti tore. Meid külastasid eri rahvusest ja eri emakeeltega lapsed ning arutasime üheskoos, mis on nende emakeel ja milliseid keeli nad sooviksid tulevikus veel õppida. Seejärel uurisime raamatuid erinevates keeltes ning vaatasime jaapani multifilmi — see tekitas lastes tõeliselt elava ja kaasahaarava arutelu.

Pärast vaatamist jätkasime juba meie toreda traditsiooniga: lapsed joonistasid multifilmi tegelasi ja kaunistasid taas oma töödega meie seina. Muidugi mängisime ka lauamänge ja maiustasime natuke.

Maardu Linna Raamatukogu

TAGASIVAARDE RAAMATUAASTALE VIIMSI

2025. aastal möödus 500 aastat esimese eestikeelse raamatu ilmumisest – viis sajandit lugusid, mis on hoidnud meie keelt ja kultuuri. Kirjandus aitab luua põlvkondadeülest sidet ning raamatuaasta andis võimaluse seda märgata ja väärtustada – ka Viimsis. Tähistasime seda väarikat tähtpäeva mitmekesiste sündmuste ja algatustega.

Viimsi raamatukogu noorim lugeja oli raamatuaastal 2-aastane ja vanim 102, neid ühendab miski väga oluline – raamat ja lugemishuvi. Nii nagu Viimsi vald on vanuseliselt noor ja kasvav, on noor ka meie lugeja: 30% aktiivsetest lugejatest on lapsed ja noored kuni 16. eluaastani. Aktiivselt kasutavad raamatukogu 15-16-aastased – see on lootusrikas märk. Keskmise Viimsi raamatukogu külastaja on 42,5-aastane ning möödunud aastal eelista ta lugeda eesti kirjandust. See näitab, et lugeja hindab kodumaist ning otsib lugemisest nii äratundmist kui ka seost oma kultuuriruumi ja ühiskondlike teemadega. Samas peegeldab see aktiivsete tööealiste osalust raamatukogu teenustes, mis kinnitab, et raamatukogu on põlvkondade kohtumispaik.

Aasta jooksul külastas raamatukogu üle 270 000 huvilise – see on 8% rohkem kui aasta varem. Iga päev astus uksest sisse 700 inimest ning keskmiselt 650 raamatut leidis tee lugemishuvilise koju – mõni neist loeti ühe õhtuga, mõni jäi saatma pikemaks ajaks.

Raamatud, mis kõnetasid

Aasta jooksul laenutati üle 210 000 teose – see ei ole pelgalt statistika, vaid tuhanded kohtumised lugudega, mis rändasid käest kätte ja leidsid tee kodudesse. Enim laenutati raamatuid jaanuaris ja novembris, aasta kõige pimedamal ajal ulatus laenutuste arv ühes kuus 17 000 teoseni.

Enim laenutatud teos täiskasvanute hulgas oli Sven Mikseri „Vareda“ (151 laenutust), millele järgnes Urmas Vadi „Kuu teine pool“ (136). Pidevalt oli neil raamatutel järjekorras 60-70 inimest. Aasta lõpus lisandus laenutuste edetabelisse Toivo Tänavsuu „Kuidas dinosaurus arstiks õppis...“ . Lasteraamatute seas olid populaarsed Piret Raua „Tobias ja teine B“ (377 laenutust) ning Ilmar Tomuski „Kolmanda A kriminalistid“ (354).

Tõlkekirjanduse edetabelist leiab kaks prantsuse kaasaegset kirjanikku. Jätkuvalt on populaarsed Valérie Perrin'i kõik eesti keelde tõlgitud teosed, tema romaanidel on pidevalt järjekorras kümneid lugejaid. Teine populaarne autor on Katherine Pancol, kelle romaanid paeluvad ja laenutuste edetabelis. Võib küll öelda, et nii eesti kui tõlkekirjandus on leidnud tee Viimsi lugejate südamesse.

Lapsed ja noored – raamatuaasta südames

Raamatuaasta keskmes olid lapsed ja noored. Märtsis alustas Beebiklubi, kus kõige väiksemad Viimsi elanikud koos vanematega saavad kord kuus kokku, et rääkida lapse arengust ja lugemise olulisusest ning kus antakse teemakohaseid lugemissoovitusi. Nii

sünnib positiivne suhe raamatukoguga juba elu esimestel aastatel, enne kui laps ise lugeda oskab.

Lastele mõeldud suvelugemise programm oli läbi aegade edukaim: 101 last luges suve jooksul vähemalt viis raamatut, kokku loeti 1124 teost. Kogusime lastelt raamatutest nopitud tarkuseterasid – neist sündis „tarkuseterada viljapõld“. Lisaks kutsusime lapsi joonistama uusi kaanepilte oma lemmikraamatule. Valmis üle 200 töö, mis kaunistasid sepembris kooli alguse puhul raamatukogu aknaid. Suvel Viimsi raamatukogu külasthanud austraalia nimekas kirjanik Nat Amore oli südamest liigutatud, saades kingituseks Viimsi lapse poolt joonistatud uue kaanepildi oma raamatule. Nii ei olnud suvi ainult päike ja rand, vaid ka seiklused raamatulehekülgedel.

Septembris tähistati Viimsis koostöös koolidega esmakordselt rahvusvahelist kirjaoskuse päeva. 8. septembril kogunes pea 140 kooliõpilast Põhjakonna treppidele koos lugema. See oli lihtne ja sümboolne hetk, mis kinnitas, et lugemine on ühine väärtus.

Koostöös Noortekeskusega alustas sügisel Noorte Raamatuklubi, pakkudes 12+ vanuses noortele võimalust arutada, ja jagada lugemiselamusi koos eakaaslastega.

Rohkem kui raamatud

Raamatuaasta jooksul toimus 10 raamatuesitlust, 10 kohtumist kirjanikega ja 5 loengut raamatuajaloo ja lugemise teemadel. Suvel töid rahva kohale nii „Minu Prangli“ raamatu esitlus kui kohtumine maestro Neeme Järviga. Kirjandus ei puhka ka suvel – vastupidi, ta leiab uusi sõpru.

Kevadel toimunud Viimsi valla virtuaalne kirjanduslik pereviktoriin tõi vastuseid ligi 200. eri vanuses osalejat. See ei olnud pelgalt mäng, vaid ühine kirjanduslik kogemus, mis sidus peresid ja põlvkondi ning näitas, et teadmised ja lugemishuvi käivad käsikäes rõõmuga.

Aasta jooksul võttis Viimsi raamatukogus toimunud erinevatest sündmustest osa ligi 5000 inimest. Raamatukogust on saanud kogukonnakeskus selle kõige paremas tähenduses – koht, kus kohtutakse, arutletakse ja luuakse koos. Koht, kus meisterdatakse ja toimuvad õpitoad. Koostöös Hoolekandekeskusega toimunud diginõustamised aitasid eelkõige vanemaealistel kindlamalt digimaailmas toime tulla. Raamatukogu ei ole ainult lugemiseks – see on toimetulekuks, õppimiseks ja koos kasvamiseks.

Kord kuus kogunes raamatuklubi „Viira“. Kokkusaamised aitavad kujundada aktiivset, arutlevat ja kultuurihuvilist kogukonda ning hoiab raamatukogu elava ja sidusa kohtumispaigana. Raamatunäitused pakkusid aasta jooksul avastamisrõõmu tähestiku teemal – igal kuul oma täht, oma autorid ja lood. Nii mõnigi väljapanek kõnetas ka möödujaid raamatukogu akna taga ja kutsus sisse astuma.

Koostöös Hoiuraamatukoguga koguti Viimsi elanikelt projekti „Anna raamatule uus elu“ raames ligi 3000 raamatut – vastutustundlik ja säästlik mõtteviis on raamatukogu tegevustes läbiv.

Raamatukogu, mis kasvab koos kogukonnaga

Aasta jooksul lisandus kogusse 3962 uut raamatut – keskmiselt kuus raamatut iga Viimsi elaniku kohta. See tähendab, et valik muutus mitmekesisemaks ja ajakohasemaks ning lugemisvõimalused paranesid kõigis vanuserühmades.

Raamatuaasta Viimsis näitas selgelt: raamatukogu ei ole lihtsalt raamaturiiulitega hoone. See on koht, kus sünnivad esimesed lugemiskogemused, kus noor inimene avastab iseenda mõtted ja maailmapildi, kus täiskasvanu otsib mõtestatust ja kus 102-aastane lugeja tõestab, et uudishimu ei vanane kunagi.

Viissada aastat tagasi ilmunud esimene eestikeelne raamat pani aluse meie kirjasõna loole. Täna elab see lugu edasi igas laenutatud raamatus ja igas inimeses, kes selle avab.

Kui sa pole ammu raamatukogus käinud, astu sisse. Kohtume raamatukogus!

Katre Riisalu
Viimsi Raamatukogu

RIISIPERE RAAMATUKOGU TEGEMISI JAANUARIST MÄRTSINI

Aasta algas kaasalöömisega kohaliku kuuskede põletamise üritusel. Kuna algamas oli tulihobuse aasta, siis tuli teha ka üks tulihobuse skulptuur. Raamatukogu eestvedamisel skulptuur 11.jaanuaril ka leekima löi.

17. jaanuaril tegi noorte lugemisklubi „ Üle 16 keelatud“ raamatukoguöö, kus vaadati filmi „Flow“, loeti samanimelist raamatut ja mängiti samanimelist lauamängu. Unejutuks loeti üksteisele ette õudusjutte. Oli üsna teistmoodi veeta öö raamatariilite vahel. 6.veebruaril tegi noortekirjanik Evelin Alliksaar lugemisklubile spetsiaalse tuuri Tallinna Linnaelumuuseumis, kus just raamatute ajaloo vaates ekskursioon tehti. Rongiga linna sõites lugesime isuäratamiseks Jaak Juske raamatut „Tallinna vanalinna kõhedad kummituslood“. Aprilliks loeme läbi raamatu „Näeme veel, Simon“ ja planeerime külastada Noorsooteatrit, kus see etendus värskelt kavasse võetud on - piletid on juba olemas.

19. jaanuaril käis raamatukogu kutsel Nissi Põhikooli algklassilastel külas kirjanik Leelo Tungal, kes rääkis meile oma kirjanikuelust ja loomaarmastusest, iseäranis koerte vastu.

Leelo luges ette ka oma luuletusi ja rõhutas, et oluline on, et ka lapsed saaksid sõna. Lapsed said sõna, said küsida küsimusi ja muidugi autogramme!

Väga rõõmustasime, et Vabariigi President Alar Karis tunnustas Leelo Tungalt tänavu Riigivapi III klassi teenetemärgiga -õnnesoovid!

26. jaanuaril intervjueris Riisipere kultuurimaja kammersaalis Gaute Kivistik kirjanik Kaur Riismaad, millega tähistati A.H. Tammsaare sünniaastapäeva ja eesti kirjanduse päeva.

30. jaanuaril, mil õige tähtpäev, käis raamatukogu külas Nissi Põhikoolis rääkimas tähtpäevast, kinkimas algklassidele Andrus Kivirähki raamatut „Päike ja kampsun“ ja jagamas juba ka esimesi Lugemisisu diplomeid. Ikka sooviga, et see isu jätkuks!

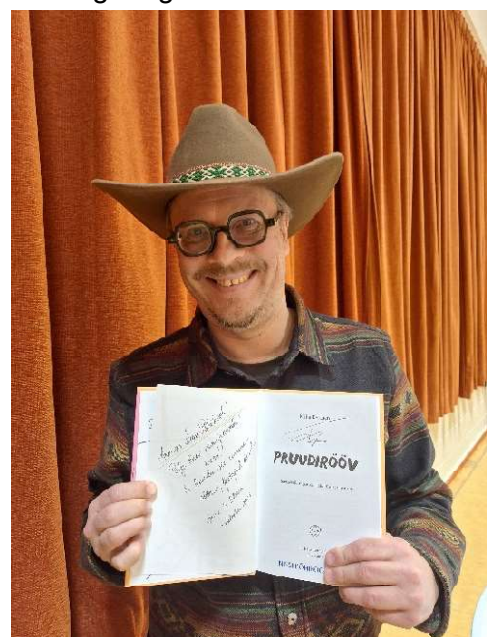

27. jaanuaril pakkus logopeed Regiina Plaser võimalust kuulata mõtteid teemal „Mänguline tee lugemise ja kirjutamiseni“. Lapsevanemad olid oodatud koos lastega, kellele oli pakutud võimalust samas nii mängida kui tegutseda. Loenguslaidid said osalejad endale meilile, et neid siis hiljem vajadusel üle vaadata.

Kohaletulnuid oli õnneks terve saalitäis ja loodetavasti said kõik endale ideid ja häid mõtteid oma lastega tegelemiseks.

Veebruarikuu tõi endaga kaasa kirjanik Mika Keräneni külaskäigu. Teda võtsime vastu Nissi Põhikooli ruumides. Vestluse tegime kahes jaos, et paremini eakohaselt läheneda. Esimeses osas olid publikus Riisipere lasteaia vanem rühm ja algklassiõpilased, teises osas 5.-9.klass.

Peale huvitavat vestlust, kus peeti õpilastega aktiivset dialoogi, sai soetada endale raamatuid või küsida olemasolevatesse raamatutesse autogramme.

6. märtsil oli kutsutud koos Riisipere kultuurimajaga külla Robert Jürjendal ja Doris Kareva. Kohtusid luule ja muusika.

6.aprillil on Justin Petrone tulemas tooma külakostiks üht lugu Riisiperest ja mitmeid muid lugusid, mis autorile elu jooksul oluliseks saanud.

19. märtsil osales Nissi Põhikool kahe võistkonnaga Saue Raamatukogude korraldatud 5.-6.klasside kirjandusmängul, mis toimus sel moel esimest korda ja on just eestlaste kirjutatud raamatutel orienteeritud. Mäng pidi toimuma Laagri raamatukogus, kuid ootamatu rongiliikluse seisaku tõttu toimus hoopis Riisiperes. Osalevaid võistkondi oli kokku kuus, kellest kindla võidu saavutasid noored lugejad Ääsmäe Põhikoolist. Teine koht läks Nissi Põhikooli 2. võistkonnale ja kolmas koht hoopis teisel päeval eraldi võistelnud Laagri Kooli lastele.

Jaanuaris ja veebruaris on raamatukogu seinu ilmestanud raamatukoguhoidja Eneken Maripuu joonistuste ja akvarellmaalide näitus, soovijad on saanud esmaspäeviti ka raamatukogus joonistamas käia.

Kevade algust tähistame Urmas Puhkani maalinäituse „Rohelise vajadus“ avamisega. Tähistama on kutsutud Nissi Trollide Huvialakooli pillilapsi ja kõiki, kel vajadus kevade ja roheluse järele. Kevad algab 20.märtsil kell 16.46! Kohtume juba kevade!!

Eneken Maripuu
Riisipere Raamatukogu

EESTI RAAMATU AASTA SÜNDMUSTEST RAE VALLAS

Aasta jooksul toimus nii suuri kogukonda ühendavaid sündmusi kui ka väiksemaid ettevõtmisi, mis tõid raamatu igapäevaelu lähemale.

Avamine Jüri kirikus ja kohalikud algatused

Raamatuaasta suur avaüritus toimus Jüri kirikus 30. jaanuaril 2025. Esinesid Rae huvikooli muusikaosakonna andekad lapsed mitmete instrumentaalpaladega. Jüri kirikuõpetaja Tanel Ots pidas väga sisuka ettekande ning tutvustas Jüri kogudusele kuuluvat 1739. a trükitud (tiraaž 6015 tk) esimest eestikeelset nn. täis Piiblit, mille tõlketööd juhtis toona Jüri pastor Anton Thor-Helle.

Ürituse pilte ja kirikuõpetaja Tanel Otsa ettekannet saab vaadata ja kuulata Rae valla koduloo veebist:

<https://raekodulugu.ee/imagebank/eesti-raamatuaasta-2025-avamine-30-01-2025/>

Jüri kirikuõpetaja Tanel Ots esimese eestikeelse täispiibliga. Foto: Ott Kattel

Lisaks toimusid väiksemad avaüritused Lagedil ja Vaidas. Lagedil loeti lastega Jaan Rannapi raamatut „Nublu“, tänati raamatukogu tublimaid lugejaid ning hiljem sai meisterdada ka järjehoidjaid. Välja olid pandud raamatukogu kõige vanemad raamatud.

Vaidas toimunud raamatuaasta avaüritusel tegi raamatukoguhoidja Reet Raudkepp ettekande koduraamatukogudest alates 1935 aastast. Ettekande sisu käsitles esimesel raamatuaastal (1935.a) välja kuulutatud algatust, mille eesmärk oli välja selgitada parimad koduraamatukogud, ning tutvustas põhjalikumalt neid raamatukogusid ja nende saatust.

Ka neil oli väljapanek vanadest raamatutest, mis pärinesid alates 19. sajandist ning laste saalis sai tutvuda eri aegadest pärit aabitsatega.

Vanema kirjanduse väljapanek Vaida raamatukogus

Lapsed ja noored fookuses

Et raamatuarmastus algaks juba varakult, toimus palju üritusi lastele. Vaidas toimus koostöös noortekeskusega kaks Noortekaööd: üks lastele ja teine noortele.

Eriti meelde jääv oli noortele suunatud õhtu „Lase luul lendu“, kus kasutati luulekaarte. Noored lugesid luulet ja püüdsid kuuldut hiljem paberil visuaalselt edasi anda. Oli selgelt näha, kuidas nad leidsid enda jaoks luule ning nautisid õhtut suure pühendumisega.

Lagedil toimus juba kuuendat korda Raamatukoguöö. Lagedi lastele on öö veetmine raamatukogus alati üks aasta põnevamaid sündmusi. Ühiselt kaeti laud, mängiti mängu ja tantsiti. Seekord käisid külas kirjanik Anna Maria Tammesaar ning lugemiskoer.

Jüris toimus kolmandat aastat Ööraamatukogu, mis on väga menukas üritus. Lapsed kuulasid muinasjutuvestjat Polina Tšerkassovat, tantsisid Kairi Loiku juhendamisel *line*-tantsu ning meisterdasid koos raamatukoguhoidjatega. Ürituse lõpus sai igaüks endale toreda õhupallifiguuri.

Magamistuba Raamatukoguööil Lagedil.
Foto: Anneliis Salumäe

Kevadel oli ka väga populaarne lugemisisu teematund "500 aastat eesti raamatut". Selle tarbeks meisterdati pildiraamidest kriiditahvlid, et lapsed saaks proovida krihvli ja tahvliga gooti kirjas oma nime kirjutada. Kriidiga kirjutamine tekitas lastes palju elevust, kuid nii mõnigi leidis, et koolis on vihikusse ikka lihtsam tavapärasel viisil kirjutada.

Koolide ja lasteaedade seas on teematunnid üleüldse väga populaarsed, meie nelja raamatukogu külastasid lapsed teematundide raames kokku 187 korda.

Oluline on ära mainida ka igal aastal kolmandatele klassidele toimuvaid raamatukogutunde „Nägemispuudega inimeste toimetulek ühiskonnas“, mida viib juba aastaid läbi pimedate raamatukogu töötaja Priit Kasepalu.

Seal tutvustatakse erinevaid vaegnägijate tehtud punktkirja- ja puuteraamatuid, mis on küll teistmoodi kirjakeel, aga ikkagi eesti raamat. Laste jaoks on selline raamatumaailm uus ja huvitav teadmine.

Priit Kasepalu rääkimas lastele pimedate toimetulekust

Suvelugemise lõpetamise puhul oli meil kaks üritust - üks Jüri, Vaida ja Lagedi piirkonna lastele ja teine Peetri tublidele lugejatele. Jüris käis lastel külas Marianne Papagoishow, kes rääkis lastele papagoide elust (mida nad söövad, kuidas nende eest tuleb hoolitseda, kui kaua nad elavad jms), näitas trikke ja lapsed said lindu paitada ja koos temaga pilte teha. Lõpetuseks õpetas raamatukoguhoidja Terje lastele õhupallilooma tegemist.

Peetris aga käis külas teadusteater Keemia Tund, kes pakkus lastele põneva ja hariva elamuse. Lapsed said näha vahvaid keemiakatseid ning avastada teaduse maailma läbi mängulise ja kaasahaarava etenduse. Kõige suurema tunnustuse sai Peetri noor lugeja Paul Patrick Rüütelmaa, kes luges suve jooksul läbi 81 raamatut.

Paul Patrick Rüütelmaa saates Ringvaade. Foto: Erakogu

Lisaks toimus meie raamatukogudes kolmteist toredat lasteetendust.

Erinevate ürituste raames külastas nii lapsi kui täiskasvanuid kuusteist tuntud autorit ja illustraatorit nagu Sven Mikser, Mudlum, Jaanus Vaiksoo, Liis Sein, Epp Petrone, Mika Keränen, Tuulike Kivestu ja paljud teised.

Kohtumised andsid lugejale võimaluse kuulda lugude sünnist ja suhelda autoritega.

Kohtumine "Vareda" autori Sven Mikseriga. Foto: Eva Toomiste

Raamatuaasta piltvaip ja kogukonnatunne

Üks tähtsündmus oli kindlasti võimalus anda oma panus eesti raamatu 500. sünnipäeva auks valminud ligi 17 meetri pikkuse piltvaiba loomisse, mis kujutab meie raamatu lugu. Üritus toimus 3.–9. septembril Rae valla Jüri raamatukogus.

Piibe Padari juhendamisel said tikkida kõik huvilised: omavalitsuse töötajad, raamatukoguhoidjad, koolilapsed, memme-taadi klubi, kohalike ettevõtete esindajad jt. Sündmus tõi kokku eri põlvkonnad ja taustad ühise eesmärgi nimel. Esimesel päeval löi meeleolu ka muusikaline kollektiiv Trio Naturale.

Raamatuaasta vaiba tikkimine. Foto: Ott Kattel

Rae valla XVII ajalookonverents

Üritus, mis küll polnud raamatukogu sündmus, aga kindlasti mainimist väärt, oli 19. märtsil Rae vallavalitsuse ja Ardo Niinre eestvedamisel toimunud Rae valla XVII ajalookonverents, mis oli pühendatud Eesti raamatu aastale. Konverents toimus Rae gümnaasiumi auditoriumis. Konverentsil käsitleti järgmist:

- Jüri kiriku torn – kodukirikutorn. Tiina-Mall Kreem, kunstiajaloolane
- Miks me tähistame eestikeelse trükisõna algust 16. sajandil? Jüri Kivimäe, Toronto Ülikooli emeriitprofessor
- Kuidas Anton Thor Helle juhtimisel Piiblit tõlgiti? Kristiina Ross, Eesti Keele Instituudi juhtivteadur
- Mida räägib Anton Thor Helle „Lühike sissejuhatus eesti keelde“ 18. sajandi keele kohta? Annika Viht, Eesti Keele Instituudi vanemteadur

Konverentsist täpsemalt saab lugeda ja ka järgi vaadata Rae valla koduloo veebist:

<https://raekoduluqu.ee/culture/rae-valla-xvii-konverents/>

Lõpusündmus „Tänulaul Raamatule“

Ning raamatuaasta lõppes 14. märtsil 2026 Rae Kultuurikeskuses eesti raamatu aasta teema-aastat kokkuvõtva kontsert-õhtuga „Tänulaul Raamatule“. Sündmuse eestvedaja Alexandra Lisette Russi on Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse eriala üliõpilane ja üritus oli tema bakalaureuse lõputöö.

Sündmuse avas Toomas Aru kultuurikeskusest, kes tutvustas Jüri kooli õpilaste ja tehisarukostöös valminud raamatut, mis peagi leiab oma tee ka meie raamatukogudesse.

Seejärel tänas Rae Valla Raamatukogu inimesi, kes on Rae vallas panustanud eesti raamatuaasta tegevustesse ning näitas raamatuaastat kokkuvõtvat videomeenutust. Varsti jõuab video ka meie kodulehele ja sotsiaalmeediasse. Oma loomingut esitasid ka Rae valda Luuleprõmmul esindanud noored. Raamatuaasta üritusel astusid üles 4 mitmekülgset ja omanäolist esinejat.

Laval esines Mari Kalkun, kelle loomingus kohtuvad võrokeelne luule ja kaasaegne muusika.

Teisena töid sõna ja muusika lavale Kristiina Ehin oma tundelise luulega ning

Silver Sepp lisas energiat oma omapäraste instrumentidega. Õhtu lõpetas Jaan Pehk, kes ühendab oma esinemises nalja ja mõtlikud hetked.

Mari Kalkuni "Tänulaul raamatul". Foto: Ott Kattel

Rae valla raamatukogude töötajad raamatuaasta kontsertõhtul. Foto: Ott Kattel

Rae valla raamatukogude raamatuaasta oli mitmekesine ja hästi kavandatud. Sündmused kaasasid eri vanuses inimesi, töid kokku kogukonna ja näitasid, et raamat on jätkuvalt oluline osa kultuurist ja igapäevaelust.

Liis Aavik
Rae Valla Raamatukogu

VIRVE VÄLI NÄITUS VIHASOO RAAMATUKOGUS

3.märtsil avati Vihasoo raamatukogus kunstnik Virve Väli maalide näitus.

Virve Väli elab Käsmus ja on maalimise enda jaoks avastanud hiljuti. Varem on ta tegelenud keraamika ja vaipade kudumisega ja põhitööd teinud kunagi hoopis muul erialal Loksa kolhoosis.

Virve on Vihasool tuttav külaline, kuna on lõõnud kaasa ka kohaliku kooli lapsi käsitootundides abistades. Maalimist on ta õppinud näiteks Rakvere Leekpea kunstiateljees ja Kõnnu Viinaköögi kunstikojas.

Näitusel on väljas nii natüürmorte kui ka keni loodusvaateid, samuti abstraktseid tilgatehnikas pilte.

Virve pildid on sügavad ja soojad ja üks piltidest saab peale näituse lõppu kingituseks kohalikule Lasteaiale Tõrutõnn.

Pildil on tamm, mis kasvab maja väravas ja mille järgi ka lasteaed on nime saanud.

Näitus jääb avatuks 3. aprillini.

Olete kõik oodatud!

Õie Alt
Vihasoo raamatukogu
Fotod: Õnne Paimre
Kuusalu Raamatukogu

LÜHIKOKKUVÕTE 2025. AASTA RAAMATUKOGUDE STATISTIKAST

Harjumaa raamatukogudes töötas 2025. aastal 164 töötajat, kellest 147 on raamatukoguhoidjad. Need arvud pole võrreldes eelmise aastaga eriti muutunud (+1). Ka osalise koormusega ja töötajate arv on jäänud pea samaks. Kui arvestada raamatukogude kvaliteedihindamise mudeliga, on eeskujulik tase töötajate arvu osas (1,0 töötajat 1000 elaniku kohta (koosseis) Keilas, Kosel, Kuusalus, Loksal ja Raasikul. Üle 0,8 (rahuldav tase) veel Anija ja Lääne-Harju vallas, teistes jääb töötajate arv väiksemaks, kõige kehvem on seis Kiilis – alla 0,3 töötaja 1000 elaniku kohta.

Raamatukogude töötajad osalesid 2025. aastal ligi 300 koolitusel, enim koguti teadmisi digi- ja meediapädevuste ning kultuuri ja kirjanduse alal.

Raamatukogude teenindatavate arv, st elanike arv seisuga 01.12.24, mida riigi toetuse arvestamisel ja statistilises analüüsis arvesse võetakse, oli 186 791. Maakonna keskmine hõlve oli 30,4, kõrgeim (üle 40) oli see Keilas ja Viimsis. Seekord andis raamatukoguprogramm ka lihtsama võimaluse vallasiseste lugejate ühekordseks arvestamiseks. Külastusi elaniku kohta on maakonnas keskmiselt 5,31. Külastuste arv suurenes palju Saku vallas rahva- ja kooliraamatukogude ühinemise tõttu, külastusi tuli rohkem juurde ka Kose ja Kuusalu vallas ja Maardu linnas, mujal oli tõus marginaalne või väike langus. Külastuste koguarv jääb 8000 alla miljoni piiri. Ehk ületame selle 2026. aastal.

Laste % kõigist lugejatest on maakonna lõikes 31,7. Üle 40% on see Anija, Jõelähtme, Kose, Rae ja Saku vallas, kõige väiksem on osakaal Maardu linnas. Laste külastusi oli külastustest 24,8 % ja nende laenutused moodustasid 29,8% kogu laenutuste arvust.

Maakonna keskmine laenamissagedus oli 23,9. Kõrgeim oli see Maardus, Loksal ja Lääne-Harju vallas. Laenutusi elaniku kohta oli maakonnas keskmiselt 7,3. Üle 10 oli see Viimsis ja Maardus ja, üle 9 veel Kose vallas ja Loksal.

Mirkoga laenati 2025. aastal Harjumaal 128 raamatut, võrreldes eelmise aastaga on olnud suur langus. Siis laenati 342 raamatut. Ka uusi liitujaid Mirkoga 2025. aastal pole.

Seekord ei arvestatud statistilistes aruannetes pikendusi laenutuste hulka. Seega vähenes laenutuste arv 33%. Kui arvestada pikendused ja laenutused kokku nagu eelmistel aastatel, siis oli tegelikult väike tõus (3,7 %), millele aitas küll kaasa Saku raamatukogude liitumine. Pikendused moodustasid maakonna lõikes laenutuste ja pikenduste summast 35,4%.

RVL-i numbrites ei võeta teist aastat järjest arvesse ühe raamatukogu harude vahelist laenutust. Arvestatakse vaid iseseisvate raamatukogude vahel teavikute liikumisi. Kokku olid

maakonna RVLi näitajad järgmised: sisse 2783, välja 2681. Aktiivseim raamatukogude vaheline laenus oli Kuusalu, Raasiku, Rae ja Lääne-Harju vallas. Võrreldes eelmise aastaga oli väga suur langus (vastavalt 27,7% ja 48,9%), osaliselt põhjuseks kindlasti see, et eelmisel aastal võis jääda numbritesse ka ASL laenutusi. Ka 2025. aasta õigete RVL-i numbrite saamiseks tehti muudatusi Urrami süsteemi veel viimasel hetkel.

Maakonna keskmine ringlus oli 1,13. Üle 2 on see näitaja Maardus ja Viimsi vallas. Ringluse eeskujulik tase ehk keskmiselt vähemalt 1,2 pole see üheski teises omavalitsuses. Hea tase ehk vähemalt 1, on see Harku, Rae ja Saku vallas. Osaliselt on see tingitud ka väiksematest asulatest, kuid kindlasti on võimalik ka kogudes üht-teist muuta. Enne uue raamatukogusüsteemi kasutusele võtmist plaanivad mitmed raamatukogud inventuure, see annab hea võimaluse kogud kriitilisema pilguga üle vaadata.

Harjumaa raamatukogude kogudes oli 2025. aasta lõpu seisuga 1 197 322 teavikut. Aasta jooksul lisandus 46 994 eksemplari ja kustutati 43 697 teavikut, juurdetuleku % kogudest oli 3.9. Ühe elaniku kohta lisandus keskmiselt 0,2 raamatut.

Komplekteerimiskulu elaniku kohta oli Harjumaal keskmiselt 4,7, sellest KOV-ilt 2,5. Need näitajad on 2024. aastaga sarnased (4,4, 2,7), aga raamatuid sama summa eest saab vähem.

Harjumaa raamatukogud viisid 2025. aastal läbi üle 2500 ürituse ja tegevuse. Enim toimus kirjandusega seotud näituseid ja väljapanekuid – üle 1100, üle 300 korra tehti kirjandussündmusi ja kohtumisi kirjanikega, samuti oli üle 300 info- meedia- ja digipädevuste nõustamise. Viidi läbi ligi 1500 kasutajakoolitust ja korraldati 220 kunsti- ja käsitöönäitust.

22 raamatukogu Harjumaal pakub võimalust laenata raamatuid raamatukapi vahendusel, iseseisvalt saab kappi tagastada raamatuid 50 raamatukogus. 29 raamatukogu pakub lugejatele kaugtöökohta või -ruumi. Rühmatööruumi on võimalik kasutada kümnes ja konverentsitehnikat kasutada üheksas. raamatukogus. Regulaarset koduteenindust pakub 35 raamatukogu ja ratastooli või lapsevankriga pääseb mugavalt 30 ruumi.

Statistika esitamine uues RAJU programmis oli seekord aeganõudvam. Kõik parandused ei olnud õigeaks ajaks süsteemi jõudnud ja andmete sisestamine ja kontrollimine nõudis harjumist. Järgmisel aastal läheb tõenäoliselt kogu protsess sujuvamalt. Loodetavasti saavad valmis peagi arendused, mis annavad paremaid võimalused oma valla harukogude ja teiste raamatukogude andmete vaatamiseks ja võrdlemiseks. Avalikuks saavad vallapõhised näitajad, harukogude andmeid näevad vaid vastavaid õigusi omavad isikud.

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu

KOOLITUSI 2026. AASTA KEVADEKS

RAA+MUU KOOLITUS „AUS VÕI EBAAUS? TÕDE VÕI VALE?“ ERÜ ja EMÜ tasuta koolitus 09.04 kell 10.30-16.30 Eesti Jalgpallimuuseumis ja Rahvusraamatukogus. Registreerimine ja info: <https://eru.lib.ee/teoksil/koolitused/raa-muu-koolitus-aus-voi-ebaaus-tode-voi-vale>

RARA MEEDIAPÄDEVUSE TEEMALISED KOOLITUSED JA VIDEOOD:

https://www.youtube.com/watch?v=5kHZ1CGF9bY&list=PLb4SAPsC25d_uAZN-uazm8xZeaclzBQiy

ja samateemalised videod ERR Jupiteri lehel:

<https://jupiter.err.ee/1608168235/meediapadevuse-oppevideod>

DIGIMENTOR KOGUKONNAS: TEHISINTELLEKT JA NUTIKAS JUHENDAMINE

Tallinna Ülikooli 4-päevane koolitus veebis (hind 75.-) 29.04., 06.05., 13.05., 20.05. kell 9.00–14.30 Zoomis

<https://www.tlu.ee/koolitused/digimentor-kogukonnas-tehisintellekt-ja-nutikas-juhendamine-1>

BECIDI VEEBISEMINAR ANDMEKAITSE TEEMADEL Baltikumi mäluasutuste

töötajatele 7.04. kell 16-17., tasuta. Info ja registreerimine

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSckFud1kvJpexSO0ucD3uc2M5cgRcQJooXxu1Xgklf82OhojA/viewform>

MAARAAMATUKOGUDE TEABEPÄEV

Südalinna raamatukogus 13.04. kell 11.00-16.30., tasuta. Vajalik eelregistreerimine kuni 8. aprill muuga.raamat@vinnivald.eu Info:

<https://www.facebook.com/search/top?q=er%C3%BC%20maaraamatukogude%20seksioon>

ELAVA PÄRANDI KOOLITUSSEMINAR “PÄRITUD PÄRANDAMISEKS”,

Eesti Rahvakultuurikeskuse tasuta veebikoolitus 31.03. - 28.04. Info ja registreerimine:

<https://rahvakultuur.ee/2026/03/06/ksituskustele-phendatud-elava-prandi-koolitusseminar-pritud-prandamiseks/>

TÄISKASVANUTE KOOLITAMISE KOOLITUS - PRAKTILINE TÖÖTUBA "KUIDAS JUHENDADA EAKAT RAAMATUKOGUKÜLASTAJAT?", ERÜ tasuta koolitus 17.04 ja 15.05 10.30-16.30 Tallinna Ülikooli Akadeemilises raamatukogus. Registreerimine

<https://eru.lib.ee/teoksil/koolitused/taiskasvanute-koolitamise-koolitus-praktiline-tootuba-1>

GENERATIIVSE TEHISARU PROGRAMM Digiriigi Akadeemia veebikoolitus endale sobival ajal. <https://digiriigiakadeemia.ee/>

Samal veebilehel on võimalik läbida koolitusi ka teemadel „ARUTELUDE JA KOOSOLEKUTE JUHTIMINE“, „DIGIPRÜGI VÄHENDAMISE ABC“, „TEENUSEDISAIN“, „MICROSOFT 365“, „RAHATARKUSE ALUSED“

Eesti Lastekirjanduse Keskuse märtsikuist LASTEKIRJANDUSE KOOSOLEKUT saab järele vaadata <https://www.facebook.com/lastekirjandusekeskus/videos/1432391134869404>

Head õppimist!

Selgi vihmajärgsel hommikul märtsis
võib äkki paista nagu oleks oktoober

ja meel läheb kurvaks
sest taevas on nii valusalt puhas
ja paplid raagus
ja järsku
ei tea ma midagi
nende pungi paisutavast
sest mus eneses paisub see kurbusehoog
ja mu matab see jaheda valguse laine
igatsus ja hirm
ja midagi veel
nagu tühi mererand sügisel päikesega
oktoobris

olgugi praegu märts

Tõnu Õnnepalu

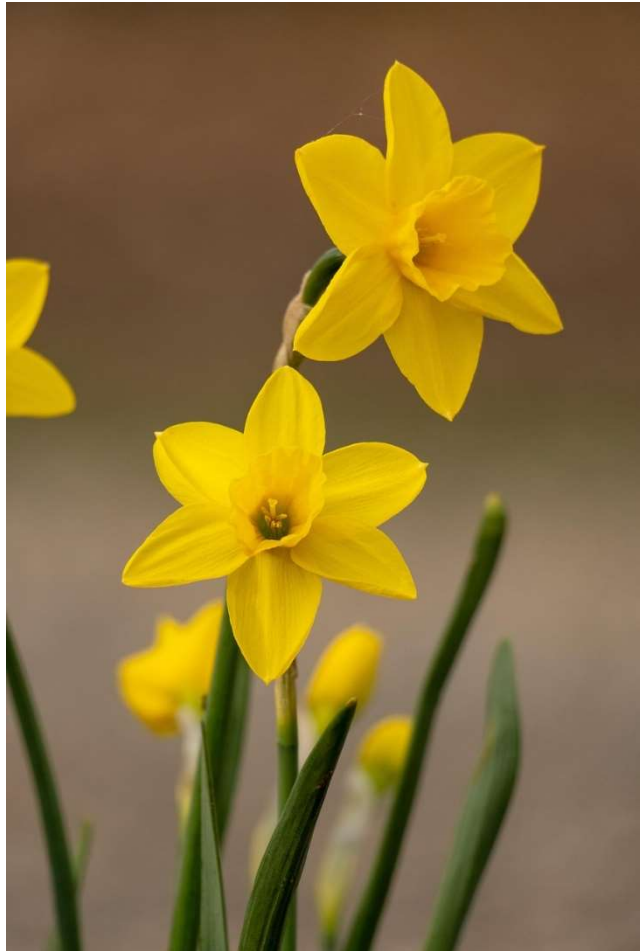

Foto: eignatik17 (Pixabay.com)

**ÕNNE SÜNNIPÄEVALASTELE JA KAUNIST
KEVADET!**

SUUR TÄNU KAASAUTORITELE!

Foto: steinchen (Pixabay.com)

Infolehe koostas
Jandra Peegel
Harju
Maakonnaraamatukogu